

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület arcképcsarnoka. Dokumentumfilm-/ portréfilmsorozat

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Ünneplő közönség!

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben fórum lehetőséget ad arra, hogy visszatérve az elmúlt 165 év eredményeire, megemlékezzünk Egyesületünk híres alapítóiról, jeles személyiségeiről, ugyanakkor arra is, hogy előretekintsünk. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület nem csupán egy nagy múlttal rendelkező intézmény, hanem a jelen és a jövő építőköve is.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) egykori vezetőit és jeles személyiségeit (tagjait) bemutató filmsorozat célja, hogy megörökítse és széles körben ismertté tegye azokat a kiemelkedő személyiségeket, akik jelentős szerepet játszottak az egyesület történetében, fejlődésében és a magyar tudományos élet erdélyi ápolásában.

Az *Erdélyi Múzeum-Egyesület arcképcsarnoka* című film- és előadás-sorozat különleges alkalmat teremt arra, hogy megidézzük elődeinket. Azokat, akik szellemi örökségükkel a mai napig hatást gyakorolnak ránk, inspirálnak minket, és irányt mutatnak az előttünk álló kihívások megoldásában.

Engedjék meg, hogy röviden megemlékezzek azokról a kiválóságokról, akiket ma bemutatunk:

Mikó Imre, az Erdélyi Múzeum-Egyesület alapítója, aki nemcsak tudományos intézményeket álmódott meg, hanem azok szilárd alapjait is lerakta. Munkásságát Egyed Ákos történész mutatja be egy rövidfilm segítségével.

Tavaszy Sándor, a filozófia és a teológia kiemelkedő alakja, akinek gondolatai máig friss és érvényes üzeneteket hordoznak. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület második világháborút követő megszüntetése előtti utolsó elnöke volt. Róla dédunokája, Tonk Márton professzor tart előadást.

Szabó Károly, a könyvtártudomány és bibliográfia úttörője, akinek életét és munkáját Sipos Gábor történész, alelnök fogja bemutatni ma egy rövidfilmben, illetve a holnapi napon, a Történettudományi szekcióban előadásként. Pár nappal ezelőtt születésének 200. évfordulóját ünnepelték Nagykőrösön.

Finály Henrik, az erdélyi régészet és művészettörténet kiemelkedő alakja, akinek örökségét Petruț Dávid régész idézi fel.

Csikszeredai Szabó József orvos, az EME alapítótagja, alelnöke, akiről Gaál György irodalomtörténész tart rövidfilmben bemutatót.

Jakó Zsigmond, akadémikus, az EME egykori elnöke, az erdélyi történetírás nagymestere, akinek hatása a mai történészek munkájában is érződik, névadója az EME

<https://doi.org/10.36373/em-2024-4-23>

keretein belül működő Kutatóintézetnek. Őt Bogdándi Zsolt, a Jakó Zsigmond Kutatóintézet igazgatója méltatja előadásában.

Mindannyian példát állítottak elénk: hivatásuk iránti elkötelezettségük, tudományos igényességük és közösségi szolgálatuk olyan értékeket képvisel, amelyek a mi korunkban is nélkülözhetetlenek. A jelen vetítés és előadás-sorozat egy bevezető, csupán egy csokor, a tervezett munka bemutatása gyanánt. A felvételeket folytatni szeretnénk. Interjúkat készítenénk Tóth Orsolya kolléganő közreműködésével korábbi és jelenlegi tagokkal, szakértőkkel, történészekkel és családtagokkal, hogy tudományos tevékenységük mellett személyes perspektívából is bemutassák az egykori vezetők, valamint tagok életét és munkásságát. A sorozat archív fotókat, dokumentumokat és régi filmfelvételeket használ, hogy hitelesen ábrázolja az adott korszakokat és eseményeket. A portrészorozat részének terjedelme 5 perc. A teljes interjú és az összegyűjtött anyagok, dokumentumok, fotók az Erdélyi digitális adattár Tudóstárában lesznek online formában is elhelyezve, illetve a rövidfilmek az EME YouTube-csatornáján lesznek elérhetőek. Terveink között szerepel a portréfilmek, interjúk alapján készített Tudósportrék könyvsorozat folytatása, amely egy hosszú távon is maradandó formátumot biztosítana.

A 2025 májusában esedékes jubileum, a Magyar Tudományos Akadémia fennállásának 200. évfordulója méltó alkalmat nyújt arra, hogy kiemelt figyelmet fordítsunk azokra az erdélyi (romániai) tudósokra, akik a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) tagjaként hozzájárultak a magyar és egyetemes tudomány fejlődéséhez. Az évforduló alkalmából egy átfogó posztersorozat kerül majd bemutatásra, rövidfilmekkel együtt, amely az MTA Románia területén (tevékenykedő) dolgozó tudósainak életét, munkásságát és örökségét állítja a középpontba. A poszter- és rövidfilmsorozat célja tehát sokrétű: tiszteletadás, inspiráció, ismeretterjesztés és kapcsolatépítés. Emellett egy olyan vizuális és tartalmi örökség megteremtése, amely méltó módon ünnepli az MTA 200 éves évfordulóját, és erősíti az erdélyi magyar tudományos közösség helyét a nemzeti és nemzetközi tudományos térben.

Köszönöm a szervezők, a közreműködők, Tóth Orsolya filmkészítő, valamint az előadók odaadó munkáját, és külön köszönöm Önöknek, hogy jelenlétükkel megtisztelik ezt a különleges eseményt. Bízom benne, hogy a következőkben itt elhangzó előadások és bemutatott filmek nemcsak érdekesek lesznek, hanem új inspirációval is szolgálnak mindannyiunk számára.

Ezúton megnyitom az EME arcképcsarnoka – dokumentumfilm-/portréfilmsorozat bemutatóját.

Bitay Enikő,
az EME elnöke